

Androsace cylindrica

Foto: Gert Hoek

Nomenclatuur/Etymologie

De wetenschappelijke naam *Androsace cylindrica* werd voor het eerst beschreven en geldig gepubliceerd door Augustin Pyrame de Candolle in 1805. De geslachtsnaam *Androsace* is afkomstig uit het Grieks. De naam is mogelijk een samenstelling van *andros* (man) en *sakos*

Voorzitter: voorzitter.nrv@gmail.com

Secretariaat: secretariaat.nrv@gmail.com

Webmaster: webmasternrv@gmail.com

Website: nrvwebsite.nl

Facebook: <https://www.facebook.com/groups/505404964892414>

(schild), een verwijzing naar de vorm van het blad van sommige gerelateerde planten, of het is afgeleid van een oude plantnaam. De soort aanduiding *cylindrica* verwijst naar de cilindrische vorm, wat waarschijnlijk slaat op de zeer smalle, opgerolde bladeren die de bladrozetten vormen. De Nederlandse naam voor de soort is Ronde Androsace, of simpelweg Androsace. De planten van dit geslacht worden in het Engels ook wel *Rock Jasmines* (rotsjasmijn) genoemd.

Taxonomie

- Rijk: Plantae (Planten)
- Orde: Ericales
- Familie: Primulaceae (Sleutelbloemfamilie)
- Onderfamilie: Primuloideae
- Geslacht: *Androsace*
- Soort: *A. cylindrica*

Synoniemen

Voor *Androsace cylindrica* zijn er geen algemeen geaccepteerde taxonomische synoniemen. De soort wordt voornamelijk aangeduid met zijn binomiale naam, *Androsace cylindrica* DC. De plant heeft één geaccepteerde ondersoort, namelijk *Androsace cylindrica* subsp. *cylindrica*.

Variëteiten en Cultivars

Van *Androsace cylindrica* zijn er weinig tot geen benoemde variëteiten of cultivars die op grote schaal in de tuinbouw worden verhandeld. De soort zelf wordt gekweekt, maar in de teelt voor rotstuinen wordt hij vaak vertegenwoordigd door hybriden, met name kruisingen met de verwante soort *A. hirtella*. Deze hybriden staan bekend om hun goede teelteigenschappen.

Familie

Androsace cylindrica behoort tot de familie Primulaceae (Sleutelbloemfamilie). Dit is een grote familie die veel bekende tuin- en wilde planten omvat, zoals sleutelbloemen (*Primula*) en cyclamen (*Cyclamen*).

Hoogte

Dit is een zeer kleine, laagblijvende alpenplant. De volwassen hoogte van de plant is slechts 1 tot 2 cm, met bloemstelen die maximaal ongeveer 2 cm hoog worden. Het is een diep kussenvormende plant die in de breedte kan groeien tot 8 tot 15 cm of meer.

Bloemkleur

De bloemen van *Androsace cylindrica* zijn wit. Ze zijn stervormig met vijf kroonbladeren en hebben in het midden, of het 'oog', een groengele kleur. De bloemen hebben een diameter van 7 tot 9 mm en staan individueel of in kleine groepjes op korte steeltjes vanuit de bladoksels.

Bladkleur

De bladeren van de plant zijn grijsgroen. Ze zijn klein, lineair tot smal elliptisch en eenvoudig van vorm. De bladeren staan in dichte bladrozetten van 1,5 tot 2 cm doorsnee, die samen de kenmerkende dichte, wintergroene kussens vormen. De bladeren zijn semi-glanzend en kunnen enkele haartjes aan de randen hebben.

Bloeiperiode

De bloeiperiode van *Androsace cylindrica* valt in het voorjaar en de vroege zomer. Over het algemeen bloeit de plant van mei tot juni.

Standplaats

Als alpine plant stelt *Androsace cylindrica* specifieke eisen aan de standplaats en grondsoort. Hij verlangt een zonnige plek, hoewel in het wild vaak op noordhellingen wordt gevonden. De grond moet vers tot matig vochtig zijn en vooral zeer goed doorlatend, bij voorkeur een grindachtig leemsubstraat. De plant is gevoelig voor overtollig wintervocht; maatregelen om de grond droog te houden in de winter zijn aan te raden.

Herkomst

Androsace cylindrica is inheems in de kalksteenbergen van de westelijke en centrale Pyreneeën, in Frankrijk en Spanje. De plant groeit in het subalpiene of subarctische bioom, vaak op vochtige, naar het noorden gerichte kliffen binnen de bosgrens, op hoogtes boven de 1300 meter. De plant is zeldzaam in het wild en mogelijk een bedreigde soort.

Soort gewas

Het is een overblijvende plant (*perennial*) en een subheester (*subshrub*). Het is een typische rotsplant die een dicht, wintergroen kussen vormt, kenmerkend voor alpenplanten.

Vermeerderingswijze

De vermeerdering gebeurt meestal door zaad of door het nemen van stekken. Zaaïen is een nauwkeurig proces dat koude stratificatie vereist om de kiemrust te doorbreken. Zaden worden aan het oppervlak gezaaid, gevolgd door een periode bij hogere temperatuur, dan een koude periode in de koelkast, en vervolgens weer een koele kamer. Door de plant tijdig te verjongen via zaaïen kan men gaten in het kussen voorkomen.

Klimaatzone (USDA-zones)

Androsace cylindrica is een goed winterharde plant. Hij verdraagt temperaturen tot ongeveer –23 °C en is geschikt voor USDA-winterhardheidszones 3 tot en met 8. De nadruk ligt echter meer op bescherming tegen wintervocht dan op bescherming tegen de kou.

Insecten

Net als andere bloeiende alpenplanten zijn de bloemen van *Androsace cylindrica* waarschijnlijk aantrekkelijk voor kleine bestuivende insecten in hun natuurlijke habitat, hoewel specifieke vermeldingen over insecten die de soort in cultuur bezoeken zeldzaam zijn in de literatuur.

Bronvermelding:

- <http://encyclopaedia.alpinegardensociety.net/plants/Androsace/cylindrica>
 - https://www.chateau-perouse.com/tuinen/index.php?route=product/product&product_id=14569
 - <https://ferriseeds.com/products/rock-jasmine-white-flowers-androsace-cylindrica-hardy-perennial-5-seeds>
 - https://hortipedia.com/Androsace_cylindrica
 - <https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:77228539-1>
 - <https://www.gbif.org/species/7290761>
 - <https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:700242-1>
 - <https://www.groenrijk.nl/plantengids/plant/vaste-plant/androsace-sarmentosa-chumbyi>
 - <https://www.coppelmans.nl/plantengids/plant/vaste-plant/androsace-carnea-val-d-eyne>
-

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/Etymologie	Beschreven door De Candolle in 1805. <i>Androsace</i> (mogelijk schildvormig), <i>cylindrica</i> (cilindrisch, verwijst naar de bladeren).
Taxonomie	Rijk: Plantae; Orde: Ericales; Familie: Primulaceae; Geslacht: <i>Androsace</i> ; Soort: <i>A. cylindrica</i> .
Synoniemen	Geen algemeen geaccepteerde taxonomische synoniemen.
Variëteiten en Cultivars	Geen benoemde cultivars. Wordt in cultuur vaak vertegenwoordigd door hybriden met <i>A. hirtella</i> .
Familie	Primulaceae (Sleutelbloemfamilie).
Hoogte	1 tot 2 cm (bloemstelen tot 2 cm hoog).
Bloemkleur	Wit met een groengeel oog. Stervormig, 7-9 mm diameter.
Bladkleur	Grijsgroen, smal elliptisch/lineair, vormt dichte kussens.
Bloeiperiode	Mei-juni (voorjaar/vroege zomer).
Standplaats	Volle zon. Zeer goed doorlatende, grindachtige leemgrond. Beschermen tegen wintervocht.
Herkomst	Westelijke en centrale Pyreneeën (Frankrijk, Spanje). Subalpiene zone.
Soort gewas	Overblijvende plant (<i>perennial</i>), subheester (<i>subshrub</i>), kussenvormende alpenplant.
Vermeerderingswijze	Zaaïen (vereist koude stratificatie) en stekken.
Klimaatzone (USDA-zones)	USDA-zones 3–8 (winterhard tot ca. –23 °C).
Insecten	Aantrekkelijk voor kleine bestuivende insecten.